

PIKES

PIELISEN KARJALAN KESTÄVÄT HANKINNAT

Raportti Työpaketti 3

Yritysten kykyä osallistua suurten hankintojen kilpailutuksiin voidaan parantaa niiden yhteistyöllä. Tarvitaan kuitenkin toimintamalli joustavan ja tuottavan yhteistyön aikaansaamiseksi. Lisäksi on tunnistettava mahdollisuudet pysyvien yritysryhmien syntyyn.

Hankkeessa mallinnetaan yritysten alueellinen hankintayhteistyö. Esimerkkiä haetaan jo toimivista yhteistyöverkostoista. Yhteistyötä edistetään toisaalta toimialakohtaisesti ja toisaalta monitoimialaisesti julkisten hankintojen rakenne huomioon ottaen.

Tuotos: Kaksi opintomatkaa hyväksi havaittuihin kohteisiin
Kehitetty/haettu toimintamalli.

Opintomatkat

Kevään ja alkusyksyn aikana yritettiin järjestää metallialan yrityksille matkaa Ouluun, SteelDone Oyn toimintaan tutustumaan (www.steeldone.fi). Siellä olisimme kuulleet heidän toimintamallistaan. Matka ei toteutunut.

Syys-lokakuun vaihteessa oli Espoossa seminaari innovatiivisista hankinnoista. Matkaa tarjottiin alueen so-te-yrityksille ja kuntien johtaville virkamiehille useaan kertaan. Mukaan ilmoittautui vain Lieksan perusturvajohtaja. Matka peruttiin. (kutsukirje liitteenä 1.)

23.10. Tehtiin opintomatka Iisalmeen ja Vieremälle (PONSSE). Matkaan osallistui 20 henkilöä (ohjelma ja osallistujalista liitteenä 2.). Matkan aikana keskustelimme myös yritysten välisestä yhteistyöstä ja pientenkin yritysten mahdollisuuksista päästä toimittajaksi julkisiin hankintoihin. Yhteistyötä seudun yritysten välillä on, mutta se on tapauskohtaista yhteistyötä, eikä perustu mihinkään sopimuksiin tai malleihin. PONSSELLa me näimme, mitä voidaan saavuttaa, kun pystytään toimimaan vahvasti yhteistyössä ja kumppaneina. Vierailu herätti positiivista keskustelua. Iisalmen yrittäjien puheenjohtaja kertoi heidän kokemuksistaan ja suunnitelmistaan kuntayhteistyöstä. Me olemme paljon pidemmällä kuntien ja yrittäjien välisessä yhteistyössä.

28.10. Seudun kaikki elintarvikealan yritykset kutsuttiin opintoretkelle Lieksaan, Timitran Linnaan. Siellä lounaan yhteydessä esitettiin kaksi toimintamallia, joiden avulla pienikin yritys pääsisi mukaan julkisiin hankintoihin. Toiminnastaan kertoivat Kirsi Jaakkola Liperin Juurespakkaamosta ja Veli-Matti Hurskainen Osk Makasiinista. Retkelle osallistui 11 henkilöä. (ohjelma ja osallistujat liitteenä 3.)

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

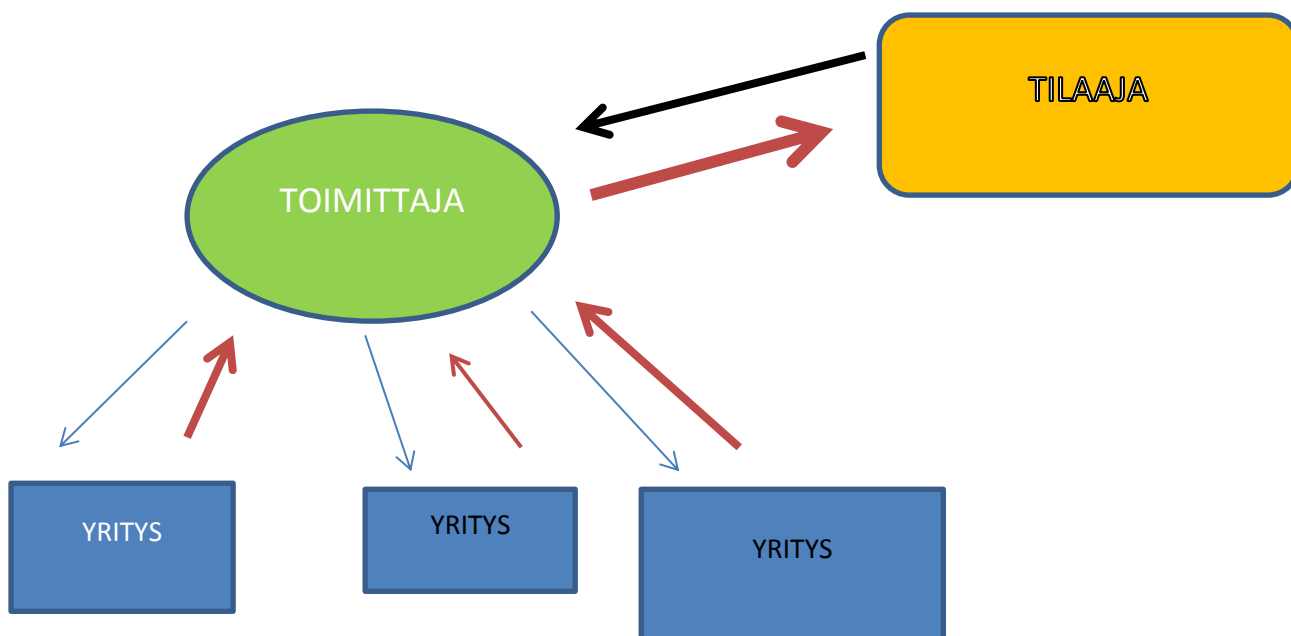

Toimintamalleja:

Malli 1.

Elintarvikealalle sopii alla oleva malli, jossa yksi yrittäjä, kuvassa "toimittaja" saa tarjouspyynnön tilaajalta tai tutustuu avoimena olevaan tarjouspyyntöön HILMAssa tai PIENHANKINNAT.Fissä. Toimittaja ei itse yksin pysty tekemään tarjousta, vaan hän pyytää tarjoukset alan muilta toimijoilta. Saatujen tietojen perusteella toimittaja antaa tarjouksen tilaajalle. Yritykset toimittavat sovitut tuotteet toimittajalle, joka välittää tuotteet tilaajalle.

Malli 1

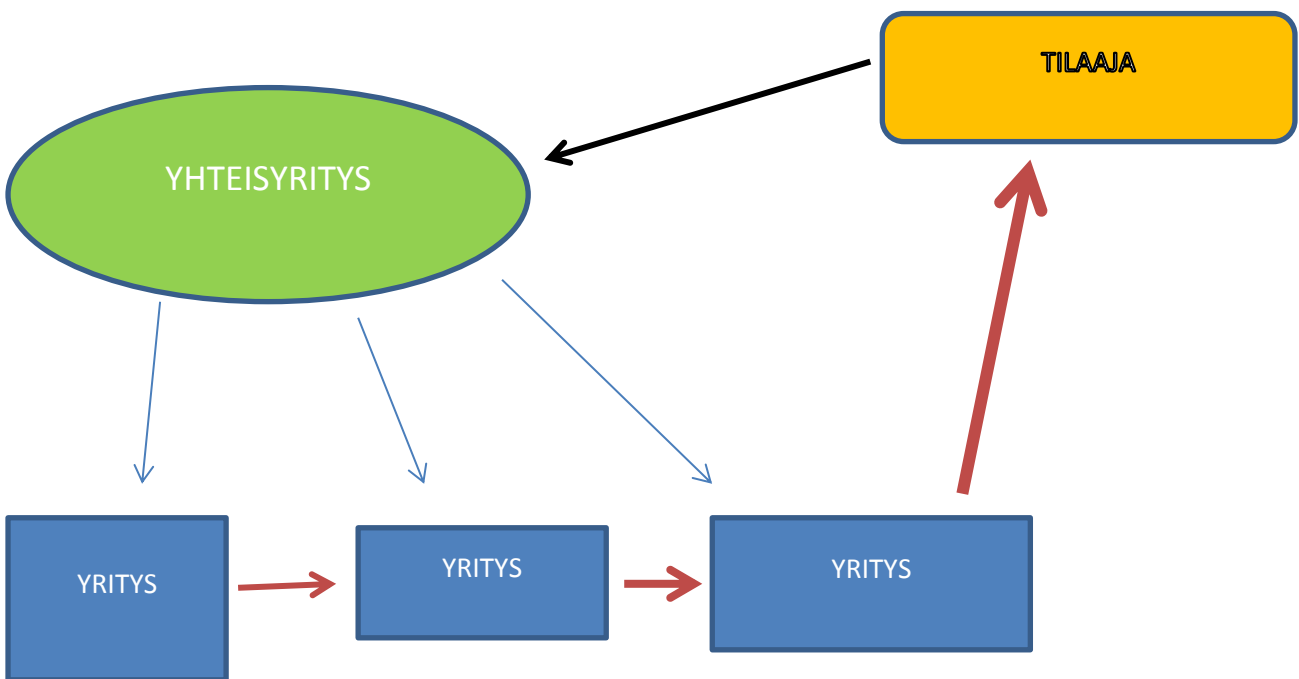

Malli 2.

Tuotannollisille aloille (esim. metalliteollisuuteen) sopisi malli, jossa yritykset perustaisivat yhteisyrityksen, jonka tehtävä olisi myydä ja markkinoida yhteisiä tuotteita. Yhteisyritys saisi ja hakisi tarjouspyyntöjä, joihin tekisi tarjouksia yhdessä etukäteen sovitun mukaisesti. Tilattu tuote valmistuisi vähitellen alihankintana ja siirtyisi yrityksestä toiseen. Valmis tuote siirtyisi suoraan tilaajalle. Yhteisyritys laskuttaisi tilaajaa ja maksaisi alihankkijoille sovitut korvaukset.

Malli 2

Malli 3.

Palvelualoille soveltuu liitteen 4. mukainen malli, jonka Osuuskunta Makasiini rakensi asiantuntija-palveluna Pielisen Karjalan Kestävät hankinnat –hankkeelle.

KUTSUKIRJE viranhaltijoille ja sote-yrittäjille 8.6.2015

Terveysthuollon valtakunnallinen hankintaseminaari 2015

Hei,
kiinnostaisiko alla oleva hankintaseminaari? Kestävät hankinnat –hanke voisi järjestää matkan sinne.

Kyselee Riitta

Lähtettäjä: [Sailab ry](#)

Lähetetty: 3.6.2015 11:17

Vastaanottaja: [Heikkinen Minna](#)

Aihe: Terveysthuollon valtakunnallinen hankintaseminaari 2015

[Click here to read an online version of the newsletter](#)

HANKINTASEMINAARI 2015

Kohti innovatiivista hankintaa

Hanasaari 1.10.2015

Tervetuloa Sailab ry:n järjestämään Terveysthuollon valtakunnalliseen hankintaseminaariin 1.10.2015 Espoon Hanasaareen. Tämän vuoden teemana on Kohti innovatiivista hankintaa.

Ohjelma:

9.00 – 9.30 Ilmoittautuminen ja aamukahvi

9.30 – 9.40 Tilaisuuden avaus, puheenjohtaja **Ari-Pekka Naumanen**,
Sailab ry

9.40 – 10.20 Uusi hankintalaki pähkinänkuoressa, vanhempi hallitussihteeri **Markus Ukkola**, TEM

10.20 – 11.20 Osallistava ratkaisujen ostaminen ja myyminen, professori
Petri Parvinen, Aalto-yliopisto

11.20 – 12.00 Yritysyhteistyö sairaaloissa, hallintoylilääkäri **Lasse Lehtonen**, HUS

12.00 – 13.00 Lounas

13.00 – 13.30 Hankintastrategia, hankintainnovaatiot, toimitusjohtaja
Markku Laakso, HUS

13.30 – 14.15 Esimerkki Ruotsista (ruotsalainen luennoitsija, ilmoitetaan myöhemmin)

14.15 – 14.30 Kahvi

14.30 – 15.15 Hankinnat strategian välineenä, toimitusjohtaja **Kari Niemelä**, Tampereen
Sydänsairaala

15.15 – 16.00 Loppupaneeli, kumppanuus hankinnassa

16.00 - 18.00 Verkostoituminen ja pientä purtavaa

Tilaisuuden hinta 75 euroa/henkilö. Lisätiedot ja ilmoittautuminen sailab@sailab.fi.
Paikkoja rajoitetusti.

ILMOITTAUDU HETI!

Mediakumppani:

PIKES

PIELISEN KARJALAN KESTÄVÄT HANKINNAT

VERKOSTOITUMISMATKA IISALMEEN JA VIEREMÄLLE 23.10.2015

Ohjelma:

KLO

8:45 Lähtö Lieksan Matkahuollosta

9:30 Nurmeksien Matkahuolto

10:15 Aamukahvi, Ravintola Tiilikka, Rautavaara

13.00 Yritysesittely ja tehdaskierros, tj. Juho Nummela/ vara tj. Jarmo Vidgren,
PONSSE Oyj, Vieremä

16:30 Ruokailu, Lounasravintola Pikku-lita, Iisalmi

17:15 Yritysesittely, Kirsi Niva, Tuoppi-Kellari Oy

Yritysten välinen yhteistyö Iisalmessa ja Ylä-Savon hankintastrategia,
pj. Kirsi Niva, Iisalmen Yrittäjät ry

21:00 Paluumatka alkaa

Matkan tarkoituksena on kuulla Ylä-savolaisista yritysten välisistä yhteistyökuvioista ja saada ideoita omiin yritysryhmiin, joiden avulla pääsisi mukaan isoihin kilpailutuksiin.

**Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO**

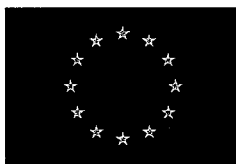

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

**Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020**

PIKES**PIELISEN KARJALAN KESTÄVÄT
HANKINNAT**Verkostoitumismatka Vieremälle ja Iisalmeen
23.10.2015

	NIMI	YRITYS	ALLEKIRJOITUS
1	MIKA TUOMOLA	VALKOR HUOLTO	
2	Hassinen Larmo	Valkor, Huolto Oy	
3	Vesa Nuutinen	B. Hörmöinen Puusepät Oy	
4	JANNE NEVALINEN	BOMBA-ACTION	
5	MIKA KÄNSÄLÄ	NUMMIOSSA TUOTO SA TAPPUKES OY	
6	Riina Kähkönen	-11-	Riina Kähkönen
7	Pasi Kimpeläinen	Koneurakointi Pasi Kimpeläinen	
8	Leena Nuutinen	D. Hörmöinen Puusepät Oy	
9	Matti URPPI	MONI RAKENNE	
10	Teja Lehto	Jätöte Teja Lehto Oy	
11	Markus Per	Linnan Yrittäjät	
12		Kivakauppa Sanaheide	Teja Kuraja
13	Heli Kuraja	Kivakauppa Sanaheide	
14	Jarmo Retkinen	Jarmo Jalkonen	Jarmo Retkinen
15	Tarsto Retkinen	Jarmo Jalkonen	Tarsto Retkinen
16	Johanni Turunen	KONEURAK. Korpela Oy	
17	EERO OIKARINEN	SILILINNA OY	

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTOEuroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahastoVipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

PIKES

PIELISEN KARJALAN KESTÄVÄT HANKINNAT

Verkostoitumismatka Vieremälle ja lisaan
23.10.2015

	NIMI	YRITYS	ALLEKIRJOITUS
18	<i>Elonkäki</i>	<i>KÄRKI KONSULTIT OY NURMEEN YRITTÄJÄT RY</i>	<i>[Signature]</i>
19	<i>Hanni Nevalainen</i>		
20	<i>Reetta Konttinen</i>	<i>PIKES OY</i>	<i>[Signature]</i>
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

PIKES**PIELISEN KARJALAN KESTÄVÄT
HANKINNAT**

Elintarvikeyritysten opintoretki Timitran Linnaan
Timitrantie 3, 81720 Lieksa
28.10.2015 klo 12-14

	NIMI	YRITYS	ALLEKIRJOITUS
1	Jarkko Suhonen	Nurmeksen Kala Oy	
2	Kaija Höök		
3	Timo Väänänen	Porokylän Leipomo Oy	
4	Teijo Lyytinen	Lieksan Laatuherkut Oy	
5	Eila Lappalainen	Eilan Yrttitarha	
6	Annikka Tiainen/ Marita Sveholm	A&R Sveholm Oy/Perhekokki	
7	Kirsi Jaakkola	Liperin Juurespakkaamo Oy	
8	Veli-Matti Hurskainen	OSK Makasiini	
9	Riitta Kinnunen	PIKES OY	
10	Pekka Horttanainen	PIKES OY	
11	Franz Betcke	Timitran Lohaa	
12			
13			
14			
15			
16			
17			

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

PIKES

PIELISEN KARJALAN KESTÄVÄT HANKINNAT

**Elintarvikeyritysten Lounasretki Timitran Linnaan
28.10.2015**

Ohjelma:

KLO

12:00 Tervetuloa; hankinta-asiantuntija Riitta Kinnunen, PIKES Oy

12:15 Esimerkkejä Yritysten yhteistyöstä julkisissa hankinnoissa;
toimitusjohtaja Kirsi Jaakkola, Liperin Juurespaja Oy
Veli-Matti Hurskainen, Osk Makasiini

12:45 Lounaan yhteydessä vapaata keskustelua yhteistyöstä julkisissa hankinnoissa

Lounasretken tarkoituksena on kuulla millaisia yritysten välisiä yhteistyömalleja on jo käytössä ja saada ideoita omiin yritysryhmiin, joiden avulla pääsisi mukaan isoihin kilpailutuksiin.

**Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO**

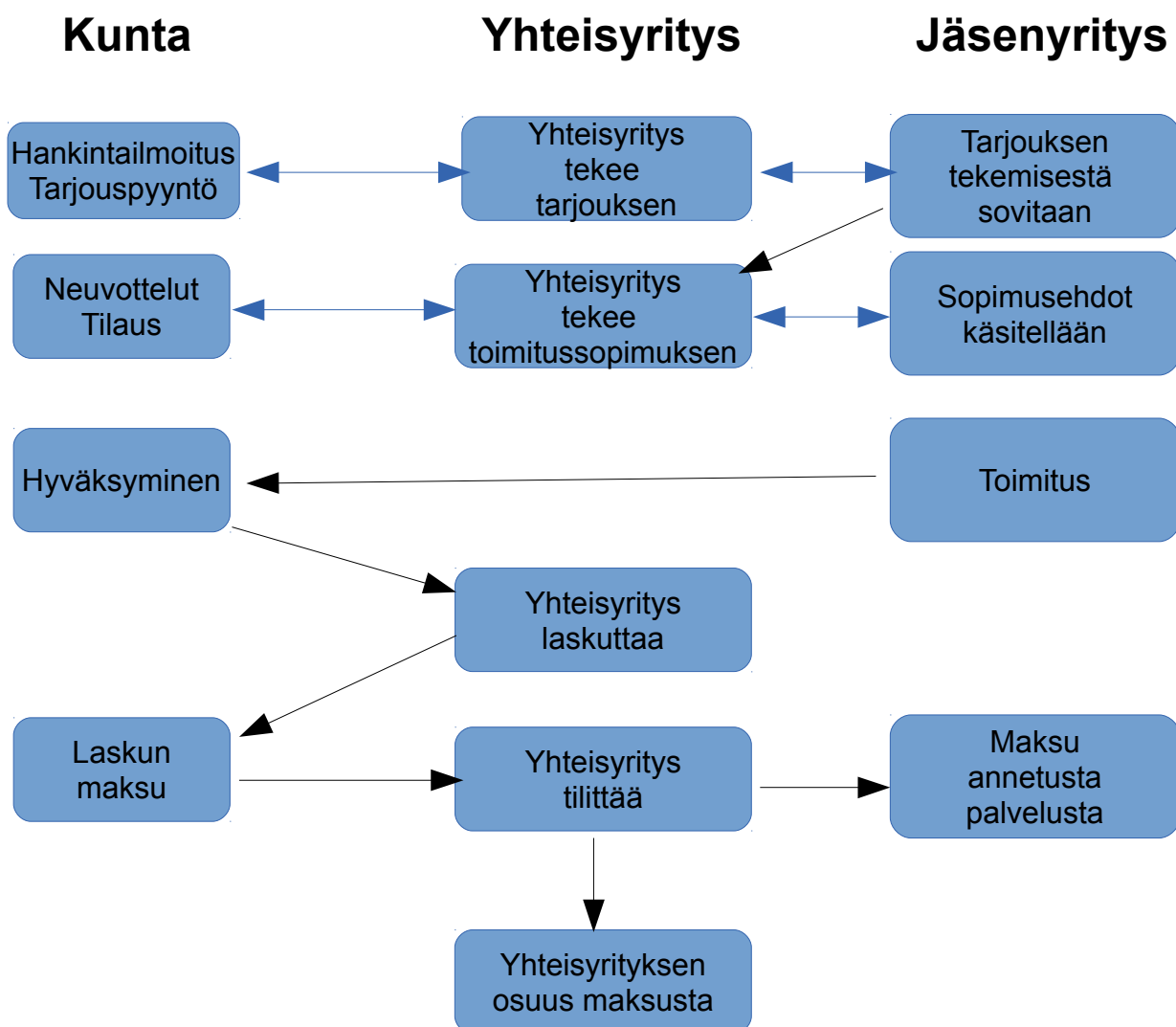
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

**Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020**

Kunnat ja kuntien konserniyhtiöt hankkivat palveluja yrityksiltä. Hankintoja säätelevät hankintalaki sekä kuntien ja yhtiöiden omat hankintasäännöt. Paikallisille pienyrityksille ja ammatinharjoittajille kunnalliset hankinnat ovat merkittävä potentiaali, mutta toimituksiin mukaan pääsy ei ole ihan yksinkertaista.

Julkisissa palveluhankinnoissa edellytetään mm. toimitusvarmuutta ja kykyä sitoutua pitkiinkin määräaikaisiin sopimuksiin. Toimittajalta saatetaan edellyttää myös moniammatillista osaamista. Mikroyritysten ja ammatinharjoittajien voi olla vaikeaa vastata näihin vaatimuksiin.

Pienten toimijoiden yhteenliittymä, yhteisyritys mahdollistaa edellä kuvatun. Mallissa kunta tai muu julkishallinnon yksikkö ostaa palvelut yhteisyrykseltä, joka tekee toimitussopimukset ja laskuttaa toimituksista. Yhteisyritys vastaa aikatauluista ja toimitusten laadusta. Mahdollisesti tarvittavat vakuutukset yms. hoidetaan yhteisyrytyksen toimesta. Yhteisyritys tilittää maksut toimitukset tehneille jäsenyrityksille ja maksaa vastaavat palkat henkilöjäsenille. Palveluistaan yhteisyritys veloittaa jäseniä sovitun taksan mukaisesti.

Julkisten hankintojen kilpailutuksissa yhteisyritys on kilpailukykyisempi kuin pieni yritys tai yksinyrittäjä. Toimitusresurssija on enemmän, palveluvalikoima on laajempi ja ajan mittaan kertyy referenssejä. Paikallinen / seudullinen yhteisyritys on kuitenkin valtakunnallisia ja kansainvälisiä suuryrityksiä joustavampi ja kevyen kustannusrakenteen vuoksi myös hintakilpailukykyinen. Paikallisten olosuhteiden tuntemuksesta on monissa hankinnoissa hyötyä. Kuntien hankintatoimelle yksi monipuolinen toimija on kumppanina helpompi kuin asiointi monien yksittäisten yrittäjien kanssa.

Julkisten hankintojen tarjouskilpailuihin osallistuminen edellyttää jatkuvaa aktiivista tarjouspyyntöjen seuranta. Tarjousten tekemisessä vaaditaan hankintalain ja esimerkiksi kuntien omien hankintasääntöjen tuntemusta. Hankintaprosesseissa on oma säännöstönsä ja byrokratiansa. Näiden osaamisen keskittäminen yhteisyritykselle vapauttaa yrittäjien resurssija tekemään omaa ydinliiketoimintaa.

Julkishallinto hankkii palveluja ostoina yrityksiltä, mutta erityisesti korkean työttömyyden alueilla, kuten Pielisen Karjala, moni ammattitaitoinen työtön tekee mieluummin palkkatyötä kuin ryhtyy yrittäjäksi. Siksi sellainen yhteisyrityksen muoto, joka mahdollistaa joustavasti myös henkilöjäsenten toiminnan on suositeltavin.

Tämän tapaisia tunnettuja yhteenliittymiä ovat esimerkiksi kuljetusten tilauskeskukset (KTK). Ne ovat tyypillisesti yrittäjien muodostamia osuuskuntia. Viime vuosina on perustettu myös eri alojen palveluosuuskuntia, erityisesti hoiva- ja kotipalveluihin, joissa on pääsääntöisesti henkilöjäseniä.

Osuuskunta on yhteisyritykselle paras yritysmuoto. Se mahdollistaa yritys- ja henkilöjäsenten tasa-arvoisen toiminnan. Jäseneksi liittyminen on joustavaa ja eroaminenkaan ei edellytä osakekauppoja tai muita järjestelyjä.

Tyypillisiä yhteisyrityksen tuottamia palveluja ovat kotipalvelua täydentävät palvelut (pihatyöt, lämmitys, siivous, asiointi), kiinteistöhuolto ja siivous, kuntatekniikan kunnossapitotyöt sekä pienimuotoiset remonttityöt.

Osuuskuntamuoto mahdollistaa myös uudenlaisen tarjonnan. Erityisesti hoiva-aloilla ja perusopetuksessa sijaisten tarve on suuri. Tämä aiheuttaa kunnalle runsaasti hallintotyötä lyhyidenkin määräaikaisten työsuhteiden muodossa. Vaihtoehto voisi olla ammattilaisten liittyminen palveluosuuskuntaan, joka tarjoaisi sijaisuuksia kunnille ostopalveluna.

Yhteisyrityksellä ei ole monopolia jäsenyritystensä palveluihin eikä henkilöjäsentensä työhön. Kunnallisiin hankintoihin keskittynyt yhteisyritys voi yrittäjän kannalta olla vain osa liiketoimintaa. Henkilöjäsen voi halutessaan olla toisessa työsuhteessa. Toisaalta yhteisyritys voi tuottaa samanlaisia palveluja myös yksityissektorille. Tyypillisiä tällaisia ovat esim. mökkitalkkari, kotitalkkari / siivous ja yrittäjien sijaisuudet asiakaspalvelussa.

Yhteisyritys voi oman taloutensa ylläpitämiseksi tarjota jäsenyrityksilleen sisäisiä palveluja, kuten taloushallintoa ja tietotekniikkaa. Mahdollisia ovat myös yhteiset kone- ja laitehankinnat.

Osuuskunnissa on tavallista, että osuuskunnan hallinnon ja muiden yleiskustannusten peittämiseksi osuuskunnan osuus otetaan nettolaskutuksesta. Tyypillinen osuus lienee 5 – 10 %. Nettolaskutuksesta osuuskunta vähentää ennen palkanmaksua myös lakisääteiset henkilösivukulut. Yrittäjät ovat osuuskuntaan sopimussuhteessa, henkilöjäsenet työsuhteessa.